

9. 5. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Překročení oprávnění vyplývajícího z udělené prokury a jeho právní důsledky

Prokura představuje zvláštní druh plné moci, jejíž rozsah je vymezen přímo zákonem, konkrétně pak ustanovením § 14 obchodního zákoníku (tj. zákona č. [513/1991](#) Sb.). Jak z daného ustanovení vyplývá, prokurista je oprávněn ke všem právním úkonům, k nimž dochází při provozu podniku. Bez výslovného oprávnění zahrnutého v prokuře však prokurista nesmí zcizovat a zatěžovat nemovitosti. Problémem zůstává, že obchodní zákoník v současnosti nijak neupravuje následky překročení oprávnění prokuristy zahrnutého v prokuře.

Může být tudíž sporné, zda-li jednání prokuristy, kterým takové oprávnění překročí, zavazuje též podnikatele, za kterého prokurista jedná. Vezměme si jako příklad zřízení zástavního práva k nemovitosti ve vlastnictví podnikatele prokuristou bez toho, že by měl výslovně v prokuře uvedeno, že je k takovému smluvnímu zatížení nemovitosti oprávněn. Byla by takto uzavřená zástavní smlouva platná?

Odpovědí na tento dotaz se mimo jiné při své rozhodovací činnosti zabíral i Nejvyšší soud ČR, a to kupř. v rozsudku ze dne 29. ledna 2004, sp. zn. 21 Cdo 2207/2003 (rozsudek je volně dostupný na adrese www.nsoud.cz).

V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší soud vychází z toho, že prokura představuje zvláštní druh plné moci. Odkazem na ustanovení § 1 odst. 2 větu druhou obchodního zákoníku tak Nejvyšší soud dovodil, že následky excesu prokuristy je třeba posoudit podle obecné úpravy zastoupení uvedené v občanském zákoníku (tj. v zákoně č. [40/1964](#) Sb.).

S ohledem na výše uvedenou úvahu je tedy nutno hledat odpověď na položený dotaz nikoliv v obchodním zákoníku, ale v občanském zákoníku, konkrétně pak v takovém ustanovení občanského zákoníku, které upravuje překročení oprávnění zmocněnce vyplývající z plné moci. Tímto konkrétním ustanovením je zejména § 33 odst. 1 občanského zákoníku.

Jak vyplývá z ustanovení § 33 odst. 1 občanského zákoníku, překročil-li zmocněnec (tj. v tomto případě prokurista) při jednání své oprávnění vyplývající z plné moci (zde z prokury jakožto ze speciální plné moci), je zmocnitel (tedy podnikatel, který prokuru udělil) vázán, jen pokud toto překročení schválil. Neoznámí-li však zmocnitel osobě, se kterou zmocněnec jednal, svůj nesouhlas bez zbytečného odkladu po tom, co se o překročení dozvěděl, platí, že překročení schválil.

Z výše uvedeného proto plyne následující řešení nastolené otázky. Jednáním prokuristy, kterým došlo k excesu z prokury, je podnikatel vázán ve dvou případech.

Jednak je podnikatel vázán překročením oprávnění prokuristy obsaženého v prokuře tehdy, jestliže překročení oprávnění vyplývající z udělené prokury výslovně schválil.

Vzhledem k ochraně dobré víry osoby, se kterou v zastoupení podnikatele prokurista jednal, je dále podnikatel z takového jednání vázán také tehdy, jestliže svůj nesouhlas s jednáním prokuristy neoznámil druhé straně bez zbytečného odkladu po tom, co se o překročení oprávnění z prokury dozvěděl.

S výše uvedeným pak bezprostředně souvisí i otázka platnosti smlouvy uzavřené v důsledku výše popsaného excesu prokuristy. Nejvyšší soud k tomu uvádí následující: „nelze úspěšně dovozovat, že je bez dalšího neplatná taková smlouva, kterou uzavřel za podnikatele jeho prokurista, jestliže překročil svá oprávnění vyplývající z udělené prokury, aniž by bylo zjištěno, že svůj nesouhlas s jednáním prokuristy oznámil druhé straně bez zbytečného odkladu po tom, co se o překročení oprávnění z prokury dozvěděl.“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)